

Список використаних джерел:

1. Арутюнова Н.Д. Дискурс / Н.Д. Арутюнова // Лингвистический энциклопедический словарь / Гл. ред. В.Н. Ярцева – М.: Энциклопедия, 1999. – С. 136–137.
2. Буркитбаева Г.Г. Деловой дискурс: онтология и жанры. – Алматы: Ғылым, 2005. – 230 с.
3. Bargiela-Chiappini F., Nickerson C. and Planken B. Business Discourse. Houndmills, Basingstoke: Palgrave Macmillan, 2007
4. Карасик, В.И. О типах дискурса / В.И. Карасик // Языковая личность: институциональный и персональный дискурс: сб. науч. тр. – Волгоград: Перемена, 2000 (а). – С. 5–20.
5. Кубрякова Е.С. О понятиях дискурса и дискурсивного анализа в современной лингвистике / Е. С. Кубрякова // Дискурс, речь, речевая деятельность: функциональные и структурные аспекты: сб. обзоров РАН ИНИОН. – М., 2000. – С. 7–25.
6. Красных, В.В. «Свой» среди «чужих»: миф или реальность? [Текст]/ В.В. Красных. – М.: ИТДК «Гнозис», 2003. – 375 с.
7. Макаров, М. Л. Основы теории дискурса [Текст]: Монография/ М. Л. Макаров. – Москва: ИТДГК «Гнозис», 2003. – 280 с
8. Науменко Л.П. Критерії виділення ключових концептів сучасного англомовного бізнес-дискурсу // Мовні і концептуальні картини світу. – Вип. 42. – Київ.: ВПЦ «Київський університет», 2012. – С. 465
9. Серио П. Как читают тексты во Франции / П. Серио // Квадратура смысла: Французская школа анализа дискурса: Пер. с франц. и португ. – М.: Прогресс, 1999. – С. 14-53

Демиденко О.П.

кандидат педагогічних наук, доцент;

Горбатюк О.А.

студентка,

*Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут»*

ТЕРМІНОЛОГІЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ У ПЕРЕКЛАДОЗНАВЧОМУ АСПЕКТІ

Сталий розвиток є одним з найбільш актуальних напрямків у сучасному світі, яким опікуються світові лідери, їй присвячені сотні урядових і міжурядових програм, вона вже багато років стоїть у

порядку денному найвпливовіших міжнародних організацій [2, с. 12].

Сталий розвиток у формулюванні ООН розвиток суспільства, що дозволяє задовольняти потреби нинішніх поколінь, не наносячи при цьому збитку можливостям майбутнім поколінням для задоволення їхніх власних потреб. Концепція сталого розвитку з'явилася в результаті об'єднання трьох напрямків (вимірів): економічного, соціального та екологічного [4, с. 25]. Це зумовило появу відповідних підмов, які становлять неабиякий інтерес для лінгвістичних досліджень, особливо перекладознавства.

Метою нашої роботи є аналіз структурно-семантичних особливостей термінології підмови екологічного виміру сталого розвитку та визначити прийоми перекладу, типові для кожної зі структурних груп.

Для реалізації поставленої мети у ході дослідження структурно-семантичні особливості термінів підмови екологічного виміру сталого розвитку були проаналізовані за концепцією А. С. Д'якова, Т. Р. Кияка та ін., які пропонують наступні групи термінологічних одиниць: терміни – кореневі слова, терміни-похідні слова, терміни-складні слова, терміни-словосполучення (складені терміни), терміни-напівсимволи та ін. [1, с. 21-23]. Таким чином, з 1500 проаналізованих термінологічних одиниць 75 термінів є простими (5%), 301 – похідними (20%), 51 – складними (4%), 1055 – складеними (70%) та 18 термінів є термінами-напівсимволами (1%).

Наступним етапом було визначення способів перекладу для кожної виокремленої структурної групи термінів в межах досліджуваної підмови. Перекладознавчий аналіз проводився за концепцією В.І. Карабана, який визначає такі прийоми перекладу термінів як транскодування, переклад за допомогою повного/часткового еквівалента, калькування, експлікація, конкретизація, генералізація [3, с.45-47].

Прості терміни відтворюються за допомогою повних або часткових відповідників – *asset* – *актив*, *desert* – *пустеля*, *forest* – *ліс*, *profit* – *прибуток*, *value* – *вартість* (48%) або транскодуються (43%), найменш частотним є описовий спосіб, який використовувався переважно для тлумачення значень неологічних термінологічних одиниць (9%).

Для перекладу похідних термінів екологічного виміру сталого розвитку найчастіше застосовується транскодування (42%) – *consumerism*-консьюмеризм, *cryosphere* – *криосфера*, *coping* – *допінг*,

decoupling – деканлінг, *ecotone* – екотон, *hypercar* – гіперкар, *branding* – брендинг, *downscaling* – даунскелінг, найменш типовим прийомом є калькування (15%).

Наступна група термінів, до якої входять складні терміни, здебільшого перекладається з використанням калькування (31%) – *greenwash*- зелений камуфляж, *greenfields* – «зелене поле», *sunspots* – сонячні плями, *streamflow* – струменева течія, *fairtrade* – чесна торгівля та експлікації (26%). Набагато рідше складні терміни піддаються конкретизації (4%).

Переважає більшість складених термінів була перекладена шляхом калькування (59%): *Farm-to-table* – «З ферми на стіл», *carbon footprint* – вуглецевий слід, *cloud radiative effect* – хмарно-радіаційний вплив, *corporate citizenship* – корпоративне громадянство, *environmental justice* – екологічна справедливість, *voluntary principles on security and human rights* – добровільні принципи з безпеки і прав людини. Рідше складені термінологічні одиниці транскодуються (3%). І лише в межах цієї групи застосовувався прийом генералізації (4%).

До найменш чисельної групи термінів-напівсимволів здебільшого застосовувався прийом калькування (61%) – *Factor 10* – Фактор 10, *Factor 4* – Фактор 4, *CO₂-equivalent concentration* – еквівалентна концентрація вуглекислого газу (CO₂), *CO₂-equivalent emission (CO₂eq)* – еквівалентний викид вуглекислого газу (CO₂), найрідше ж вони транскодувалися (11%).

Отже, найбільш частотним прийомом перекладу є калькування, рідше термінологічні одиниці перекладалися за допомогою пошуку повного чи часткового відповідника. Конкретизація та генералізація є найменш частотними прийомами перекладу термінології сталого розвитку.

Описану вище частотність використання окремих перекладацьких прийомів можна тим, що питому частину в термінології підмови екологічного виміру сталого розвитку становлять міжгалузеві терміни, які є характерними для екологічних, біологічних чи географічних наук, інша ж частина термінів утворена неологічними термінологічними одиницями, які виникли лише з появою концепції сталого розвитку і поки що не набули поширення в українській мові, на відміну від англійської.

Список використаних джерел:

1. Д'яков А.С. Основи термінотворення: Семантичні та соціологічні аспекти / А.С. Д'яков, Т.Р. Кияк, З.Б. Куделько. – К.: Вид. дім «КМ Academia», 2000. – 218 с.
2. Згуровський М. З., Болдак А. О., Єфремов К. В. та ін. Аналіз сталого розвитку: глобальний і регіональний контексти. 2011–2012. Частина 2. Україна в індикаторах сталого розвитку. – К.: НТУУ «КПІ», 2012. – 240 с.
3. Карабан В.І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми / В.І. Карабан. – Вінниця: Нова Книга, 2004. – 576 с.
4. Сталій розвиток: короткий термінологіч. слов. для магістрів усіх напрямів підготовки / М. Згуровський, Г.О. Статюха, І. М. Джигирей; Нац. техн. ун-т України «Київськ. політехн. ін-т». – К.: НТУУ «КПІ», 2008. – 50 с.

Науменко О.В.

викладач,

Чорноморський державний університет імені Петра Могили

КОЛОРОНІМИ У ДИТЯЧИХ ВІРШАХ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇХ ПЕРЕКЛАДУ (НА МАТЕРІАЛІ ТВОРІВ АНГЛОМОВНИХ АВТОРІВ)

Дітей з раннього віку треба привчати до читання, знайомити їх з творами не лише вітчизняних, а й світових авторів. Крізь призму літератури дитина повинна пізнавати реалії життя інших країн, їх побут, традиції та звичаї. Найкраще для цього підходять вірші, адже завдяки своїм жанровим характеристикам вони швидше запам'ятовуються та краще засвоюються.

Дитяча література зараз всебічно вивчається науковцями. У нашому дослідженні, проведеному на матеріалі збірки англійських дитячих віршів [2], зосередимо увагу на колірних лексемах, які використовуються у дитячих віршах.

Життя суспільства насичене кольором: він функціонує у різних сферах буття цього суспільства та його культури. Більшість предметів матеріальної культури не можуть існувати поза кольором, їх семантика стає повністю зрозумілою лише в поєднанні з певними кольорами.